

**Cymraeg mewn
Ymarfer Proffesiynol 2
2025-26**

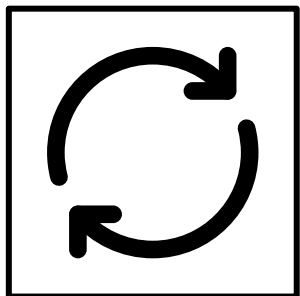
Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

**Darlith 8 : Ysgrifennu proffesiynol ac
academaidd**

Allwedd:

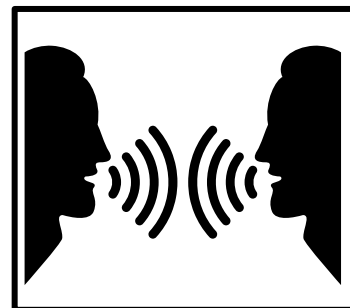
Drilio

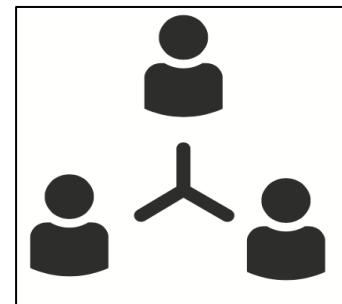
Ymarfer ar
lafar (yn
unigol)

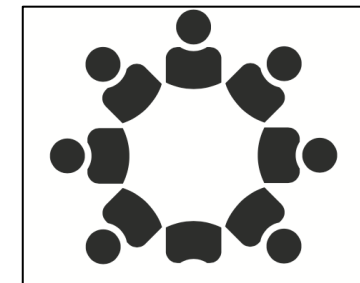
Tasg
wrandu

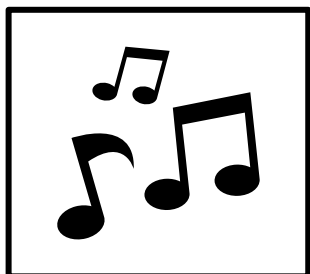
Gwaith
pâr

Grŵp o
dri

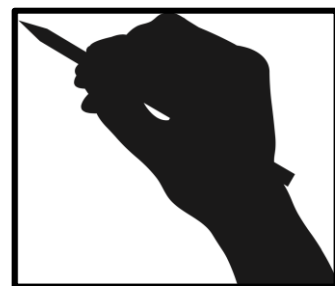
Gwaith
grŵp

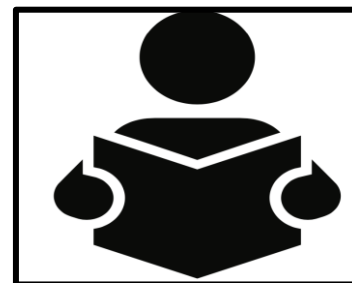
Amser
canu

Gwaith ar
y byrddau
gwyn

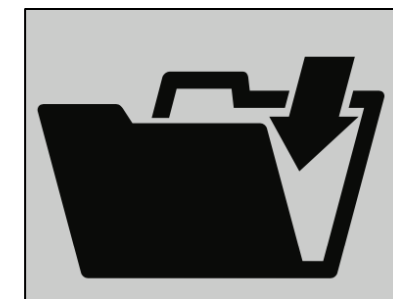
Tasg
ysgrifennu

Tasg
ddarllen

Help llaw

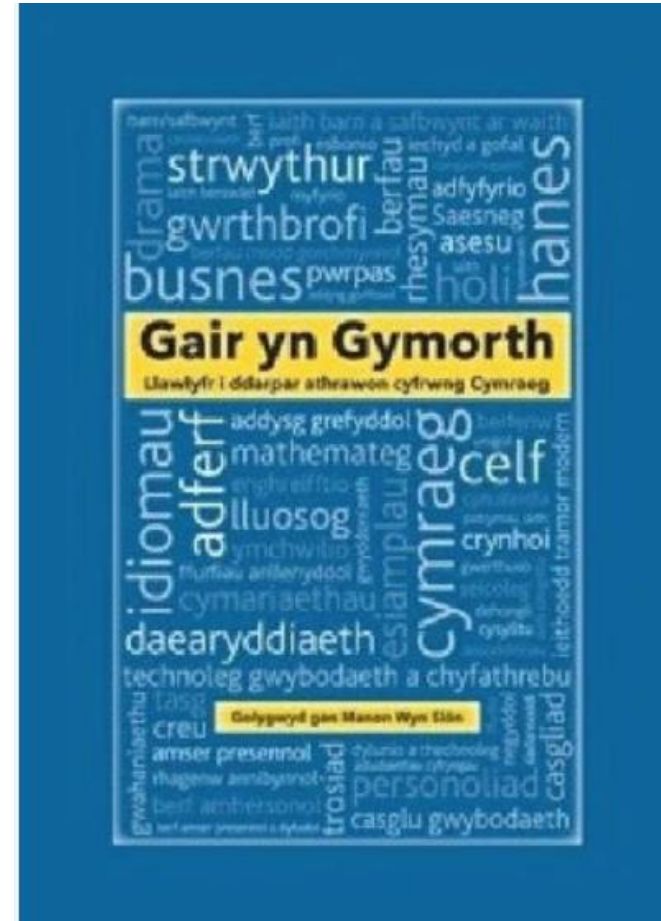

Tystiolaeth
i'r
Portffolio

Nod y ddarlith:

- Datblygu ysgrifennu proffesiynol.
- Ysgrifennu darnau academaidd- yr amhersonol.
- Portffolio.

Ysgrifennu academaidd- Adnoddau defnyddiol:

Blas o'r cynnwys:

I agor ...

Y farn gyffredinol heddiw yw bod ...

Wrth ystyried y pwnc hwn, gellid ...

Y pwynt cyntaf y dylid ymdrin ag ef yw ...

Un o'r agweddau pwysicaf
ar y mater hwn yw ...

Gadewch i ni ddechrau drwy archwilio ...

Pwynt canolog i'w ystyried wrth
drin a thrafod X yw ...

Dywedir yn aml fod ...

Mae'n ffaith wybyddus fod ...

Wrth ystyried y gosodiad uchod
yn ofalus, gwelir bod nifer o
faterion allweddol yn codi ...

Strwythuro

Yn gyntaf, yn ail, yn drydydd, yn olaf ...

Yn y lle cyntaf ...

Awgryma'r ddadl gyntaf fod ... Mae'r ail
ddadl fodd bynnag yn awgrymu mai ...

I ddechrau ...

Wedyn rhaid ystyried ...

Mae o leiaf dri phwynt pwysig i'w
hystyried yn deillio o'r gosodiad uchod ...

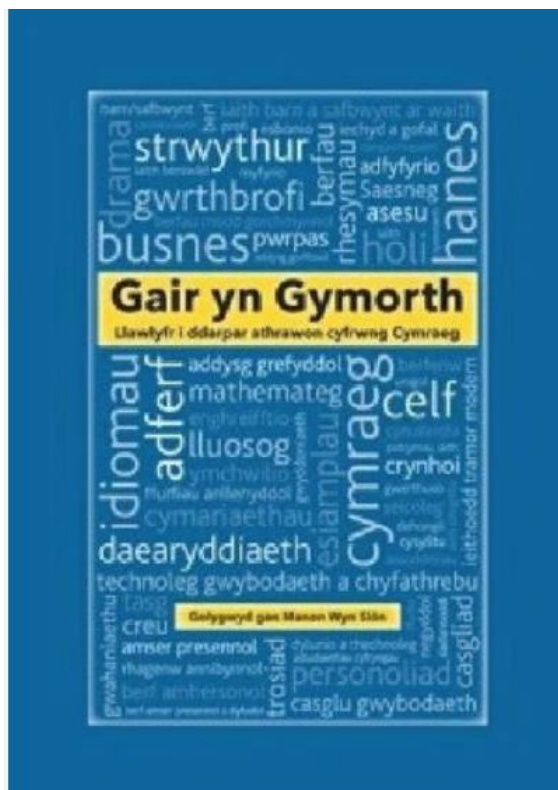
Symud i bwynt newydd

Yr ail ystyriaeth yw ...

Nesaf ...

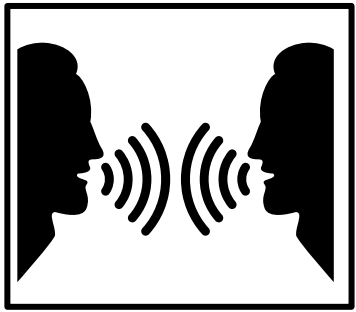
Yn dilyn ...

Blas o'r cynnwys:

Iaith ac Ymadroddion ar gyfer Mynegi Barn		
A dweud y gwir	Anghytunaf	Beth bynnag
Byddai'n braf petai...	Byddai'n dda petai...	Credaf
Cytunaf	Dadl arall	Does dim amheuaeth fod...
Does dim dwywaith nad...	Does dim rhyfedd mai...	Dylid cofio mai...
Er hyn...	Felly...	Fodd bynnag
Gwaetha'r modd...	Gŵyr pawb...	Heb os nac oni bai
Heb unrhyw amheuaeth	Hoffwn	I gloi...
O ganlyniad, teimlaf...	Onid yw...	Mae lle i gredu...
Mae'n amlwg y bydd angen...	Mae'n amlwg fod angen...	Mae'n anhygoel fod...
Mae'n anodd credu...	Mae'n bwysig iawn nodi...	Mae'n hen bryd
Mae'n rhaid cydnabod...	Meddyliaf	Pwy all beidio â...
Pwysig yw nodi...	Pwynt arall	Rwy'n argyhoeddedig...
Rwyf o'r farn...	Rwy'n rhyfeddu	Rydwi i'n meddwl
Rhaid cofio	Teimlaf	Wedi'r cyfan...
Wrth reswm...	Y gwir cas yw...	Y gwirionedd yw mai...
Yn ail	Yn anffodus...	Yn bendant
Yn bersonol...	Yn ddi-os, fe fydd...	Yn drydydd
Yn fy marn i...	Yn gyntaf	Yn ôl rhai
Yn ôl pob tebyg	Yn sicr	Yn wir

Beth ydy person?

Wel, ie, ond hefyd ...

...gall yr holl bethau
yma fod yn '**berson**'
y ferf hefyd.
Edrychwch...

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Wrth drafod **berfau**, rydyn ni'n defnyddio'r term 'person' i gyfeirio at **unrhyw beth sy'n gwneud y ferf**:

Mae'r fuwch yn cnoi cil ...

Diferodd y tap drwy'r nos ...

Felly 'person' y ferf ydy'r...

Felly 'person' y ferf ydy'r...

Dywed y llyfrau hanes yr holl ganrifoedd ...

Felly 'person' y ferf ydy'r...

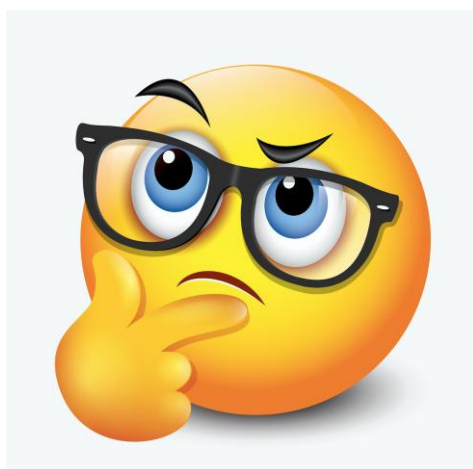

Gall y cyfrifiadur roi llawer o wybodaeth i ni ...

Felly 'person' y ferf ydy'r...

Felly, beth ydy ‘Yr Amhersanol’?

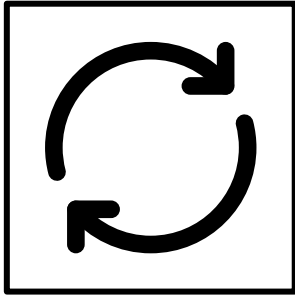

Yr **AMHERSONOL** ...

... ydy **pan nad oes** modd dweud yn union pwy / beth ydy'r person! Hynny yw, mae rhywbeth yn cael ei wneud ond dydyn ni **ddim** yn gwybod **pwy** sy'n ei wneud.

Mae'r **ffurfiau amhersonol** yn cael eu defnyddio mewn iaith **ffurfiol** ysgrifenedig e.e. llythyron ffurfiol, cofnodion cyfarfodydd a thraethodau.

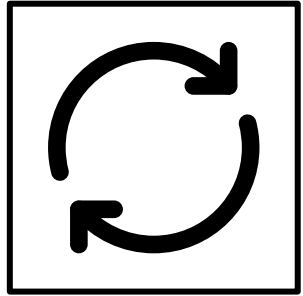
Yr Amhersonol ...

Presennol	-ir
	Dywedir
	Gwelir
	Ysgrifennir

Gorffennol	-wyd
	Dywedwyd
	Gwelwyd
	Ysgrifennwyd

Yr Amhersonol ...

Amherffaith	-id
	Edrychid
	Gwelid
	Rhoddid

Gorchmynnol	-er
	Sylwer
	Gweler
	Darllener

Dim treiglo ...

Nid oes angen treiglo gwrthrych berfau **amhersonol**, e.e.

Cyhoeddwyd dyddiad y cyfarfod nesaf.

(y gorffennol)

Cynhaliwyd cyfarfod ar ddiwedd y dydd.

(y gorffennol)

Marciwyd gwaith y plant.

(y gorffennol)

Dysgwyd gwersi yn dilyn yr arsylwad.

(y gorffennol)

Gwneir gweithgareddau allgyrsiol yn rheolaidd.

(y presennol)

Does dim goddrych i ferf amhersonol.

Dydyn ni ddim yn gwybod pwy na beth sy'n gwneud y weithred.

Os ydyn ni eisiau dweud pwy sy'n gwneud y weithred, mae rhaid defnyddio berf bersonol neu'r amhersonol a '**gan**' e.e.

Cynhaliodd y pwyllgor gyfarfod.

Cynhaliwyd y cyfarfod gan y pwyllgor.

Ysgrifennwyd y gerdd gan y bardd.

Agorwyd y cyfarfod gan y prifathro.

Brawddegau negyddol

Rydym yn gosod ni o flaen y ffurf amhersonol er mwyn cyfleu'r negyddol ac mae angen cofio **treiglo'n llaes** neu'n **feddal**.

P T C yn treiglo'n **llaes**.

B D G L I M Rh yn treiglo'n **feddal**.

Y tabl treiglo

Llythyren cyn treiglo	Treigladd meddal	Treigladd trwynol	Treigladd blaes
p	b	mh	ph
t	d	nh	th
c	g	ngh	ch
b	f	m	
d	dd	n	
g	-	ng	
ll	l		
m	f		
rh	r		

Y treigladau llai

p	t	c
↓	↓	↓
ph	th	ch

Enghraifft:

Ni **ch**yoeddir y llyfr tan ddiwedd y flwyddyn.

Y treigladd meddal

p	t	c	b	d	g	ll	m	rh
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
b	d	g	f	dd	-	l	f	r

Enghraifft:

Ni **l**wyddwyd i orffen y gwaith mewn pryd.

Enghreifftiau:

Dywedir bod Gethin yn athro gwyh.

Yn y llyfr, **disgrifir** bywyd person ifanc.

Agorwyd y cyfarfod i bawb.

Ailgodwyd yr adeilad ym 1999.

Sylwer ar yr arwyddion.

Ni ddylier ysmegu yn yr ystafell hon.

**amser
presennol**

y gorffennol

**y
gorchmynnol**

Tasg 1:

Defnyddiwch yr amhersonol yn y brawddegau canlynol:

1. Mae'r llyfr wedi cael ei ysgrifennu yn Saesneg.
2. Mae car yn cael ei weld.
3. Nid yw ysmegu yn cael ei ganiatáu yn yr ysgol.
4. Cafodd yr ysgol ei hadeiladu yn 1989.
5. Cafodd dwy gôl eu sgorio.
6. Mae'r gwersi yn cael ei dysgu yn Gymraeg.

**Ystyriwch:
Pa amser
o'r ferf?**

Atebion:

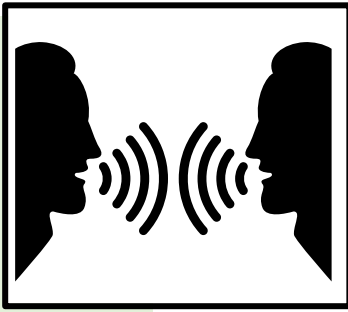

1. Ysgrifenn**wyd** y llyfr yn Saesneg.
2. Gwelir car.
3. Ni **ch**aniateir ysmysgu yn yr ysgol.
4. Adeilad**wyd** yr ysgol yn 1989.
5. Sgori**wyd** dwy gôl.
6. Dysgir y gwersi yn Gymraeg.

Tasg 3:

Mewn parau, cywirwch y brawddegau canlynol:

1. Penderfynwyd y dosbarth eu bod am wneud arddangosfa.
2. I orffen y thema cafwyd weithdy.
3. Cafwyd gyflwyniad clir.
4. Cyflwynwyd Llyr waith da.
5. Cyfrannir Mared at drafodaethau yn gyson.
6. Welir bod cynnydd mawr yn y gwaith.
7. Weler bod lestyn wedi gwella.

Atebion:

1. ~~Penderfynwyd~~ **Penderfynodd** y dosbarth eu bod am wneud arddangosfa.
2. I orffen y thema cafwyd **g**weithdy.
3. Cafwyd **g**cyflwyniad clir.
4. ~~Cyflwynwyd~~ **Cyflwynodd** Llyr waith da (neu: **Cyflwynwyd gwaith da gan Llyr.**)
5. ~~Cyfrannir~~ **Cyfranna** Mared at drafodaethau yn gyson.
6. **G**welir bod cynnydd mawr yn y gwaith.
7. **G**weler bod lestyn wedi gwella. (neu **Gwelir**)

Cywir neu Anghywir?

Sonir yr awdur yn ei
erthygl...

Sonia'a'r awdur yn ei erthygl...

Cywir neu Anghywir?

Defnyddia'r actorion
Gymraeg graenus.

Cywir neu Anghywir?

Cyhoeddwyd y gyfrol
ym mis Hydref.

Cywir neu Anghywir?

Dywedwyd yr Athro
Donaldson bod
llythrennedd yn bwysig.

Dywedodd yr Athro Donaldson bod
llythrennedd yn bwysig.

Cywir neu Anghywir?

Awgryma'r awdur
mai diffyg cyfathrebu
oedd y broblem.

Cywir neu Anghywir?

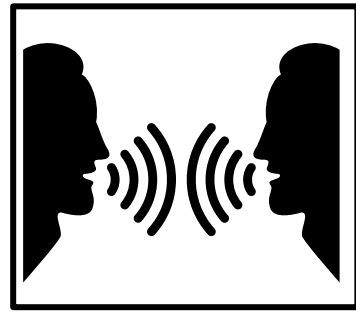
Cafwyd y myfyrwyr
anhawster gyda'r
dasg.

Cafodd y myfyrwyr anhawster
gyda'r dasg.

Rho i mi bump...

Trafodwch a meddyliwch am 5 brawddeg addas yn cynnwys berfau amhersonol y gallech chi eu defnyddio mewn aseiniad academaidd.

Nodir...

Teimlir...

Esboniwyd...

Rhannwyd...

Credir...

Dywedwyd...

Bwriedir...

Cyflwynwyd...

Gwelwyd...

Ffurfiâu ysgrifennu...

2 funud ar y cloc...
Gwnewch restr o ffurfiâu
ysgrifennu rydych chi'n debygol
o'u defnyddio fel athro.

Ffurfiâu ysgrifennu ...

E-byst at
gydweithwyr

Adroddiadau
i'r dysgwyr

Llythyron
e.e. trefnu
taith

Adroddiad
am
ddigwyddiad

Adnoddau
i'r dysgwyr

Cynlluniau
gwersi

Eich tro chi

Ysgrifennwch lythyr at rieni yn sôn am y digwyddiad canlynol. Cofiwch ddefnyddio cywair iaith ffurfiol.

Beth?	Taith i Techniquet, Caerdydd.
Pryd?	14eg o Ebrill.
Pwy?	Blwyddyn 5 a 6.
Pam?	Astudio uned o waith am y planedau a'r gofod.
Cost?	£15 am docyn a chyfraniad at gost y bws.
Gadael a dychwelyd?	Gadael am 8.30yb ac yn dychwelyd erbyn 4.00yp.
Unrhyw fanylion pellach	Bydd angen tocyn bwyd. Bydd angen gwisgo gwisg ysgol.

Cyn dechrau ysgrifennu, meddyliwch ...

- Sut byddwch chi'n agor y llythyr?
- Pa fath o ferfau fyddwch chi'n eu defnyddio?
- Beth fydd cywair y llythyr?
- Oes angen i'r llythyr fod yn hir neu'n gryno?
- Cofiwch gynnwys yr holl wybodaeth angenrheidiol.

Beth?	Taith i Techniquet, Caerdydd.
Pryd?	14eg o Ebrill.
Pwy?	Blwyddyn 5 a 6.
Pam?	Astudio uned o waith am y planedau a'r gofod.
Cost?	£15 am docyn a chyfraniad at gost y bws.
Gadael a dychwelyd?	Gadael am 8.30yb ac yn dychwelyd erbyn 4.00yp.
Unrhyw fanylion pellach	Bydd angen tocyn bwyd. Bydd angen gwisgo gwisg ysgol.

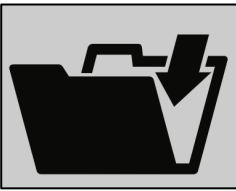
Eich tro chi

Mae'n ddiwedd tymor ac mae angen i chi ysgrifennu adroddiad diwedd tymor ar gyfer disgybl. Cofiwch ddefnyddio cywair iaith ffurfiol.

Beth ydy'r prif negeseuon rydych chi am eu rhannu gyda'r rhieni / gwarcheidwaid?

- Pa themâu / agweddau maen nhw wedi astudio?
- Beth maen nhw wedi ei ddysgu?
- Beth ydy eu hagwedd at waith?
- Beth ydy eu cyrhaeddiad yn y pwnc / maes / meysydd dysgu a phrofiad?
- Beth ydy eu targedau?
- Unrhyw sylwadau eraill o bwys.

Adroddiad diwedd blwyddyn - Cynradd

Enw: _____

Blwyddyn ysgol: _____

Ieithoedd, Llythrennedd a
Chyfathrebu

Y Dyniaethau

Gwyddoniaeth a
Thechnoleg

Y Celfyddydau Mynegiannol

Mathemateg a Rhifedd

Iechyd a Lles

Adroddiad diwedd blwyddyn

Mae e	yn	dangos dealltwriaeth	o
Mae hi		cyfrannu ar lafar	i
Mae Sara		barod iawn i	ateb / g yfrannu / helpu / arwain
Mae Elis		hyderus wrth ...	d rafod / d rin / ateb
		gwrando'n astud	ar
		mwynhau	
		darllen	
		ysgrifennu	
		gallu	
		dechrau defnyddio	adnoddau / cyfarpar / matiau iaith
		dechrau dangos	dealltwriaeth o
		gallu defnyddio	adnoddau / cyfarpar
		siarad yn hyderus	am / o f laen / gyda
		dda iawn	am ...

Adroddiad diwedd blwyddyn

Mae angen	iddo / iddi	<u>dd</u> atblygu	dealltwriaeth
Dylai	e/ hi	ymarfer	sgiliau
		<u>w</u> ella	
		<u>w</u> rando	yn <u>o</u> falus /
		<u>b</u> arhau i	<u>w</u> eithio / <u>dd</u> ysgu /
		<u>dd</u> efnyddio	adnoddau /
		<u>g</u> ofio	
		ymdrechu	
		<u>g</u> yfrannu	

Tasgau Portffolio

1. Tasgau ar gyfer portffolio Fframwaith Cymwyseddau Iaith.
2. Darllen
3. Gwrando a Llafar
4. Ysgrifennu
5. <https://www.porth.ac.uk/cy/group-collection/tasgau-asesu-a-datblygu-sgiliau-iaith-athrawon>

Chwilio am adnodd

Pwnc

Math o adnodd

Lefel

Tagiau

CHWILIO

Ychwanegwyd: 16/10/2023 | 2.2K

Tasgau Asesu a Datblygu Sgiliau Iaith Athrawon

Disgrifiad

Dyma gasgliad o dasgau sy'n gallu cael eu defnyddio i ddatblygu ac asesu sgiliau iaith ymarferwyr addysg yn erbyn y **Fframwaith Cymwyseddau iaith i Ymarferwyr Addysg**. Mae'r casgliad yn cynnwys tasgau ar gyfer pob sgil a phob lefel yn y Fframwaith. Mae'r llyfyrnau PDF sy'n cynnwys holl dasgau'r lefel dan sylw, ar gael ar gyfer bob lefel o'r Fframwaith. Yn ogystal, mae'r tasgau ar gael i'w lawrlwytho yn unigol ar ffurf dogfenau Word.

Os na fydd y dolenni yn agor y ddogfen mewn tab newydd, yna bydd y ddogfen wedi ei lawrlwytho (edrychwch yn y ffolder lawrlwythiadau ar eich cyfrifiadur).

Tagiau

 Sgiliau iaith Addysg Hyfforddiant Athrawon Addysg Gychwynnol Athrawon Adnodd Coleg Cymraeg

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Ychwanegwyd: 30/06/2024 | 392

Tasgau Asesu a Datblygu Sgiliau Iaith Athrawon: Addysgeg

LEFEL MYNEDIAD

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Ychwanegwyd: 16/10/2023 | 1K

Tasgau Asesu a Datblygu Sgiliau Iaith Athrawon: Mynediad

LEFEL SYLFAEN

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Ychwanegwyd: 16/10/2023 | 1K

Tasgau Asesu a Datblygu Sgiliau Iaith Athrawon: Sylfaen

LEFEL CANOLRADD

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Ychwanegwyd: 16/10/2023 | 879

Tasgau Asesu a Datblygu Sgiliau Iaith Athrawon: Canolradd

LEFEL HYFEDREDD

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

LEFEL HYFEDREDD NEU UWCH

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

LEFEL UWCH

TASGAU ASESU A DATBLYGU SGILIAU IAITH ATHRAWON

 Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru